

Czwartek, 16 stycznia 2020 r.

P9_TA(2020)0017

Instytucje i organy unii gospodarczej i walutowej: zapobieganie konfliktom interesów związanym z zatrudnianiem byłych urzędników instytucji publicznych**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie instytucji i organów unii gospodarczej i walutowej: zapobieganie konfliktom interesów związanym z zatrudnianiem byłych urzędników instytucji publicznych (2019/2950(RSP))**

(2021/C 270/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 298 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając rozporządzenie nr 31 (EWG), 11 (EWEA) ustalające regulamin pracowniczy urzędników i regulamin mający zastosowanie do pozostałych pracowników Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (regulamin pracowniczy), w szczególności art. 11 lit. a), art. 12, 16 i 17 tego rozporządzenia⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie absolutorium za rok 2009: wyniki, zarządzanie finansami i kontrola agencji UE⁽²⁾,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 15/2012 zatytułowane „Zarządzanie konfliktami interesów w wybranych agencjach UE”⁽³⁾,
- uwzględniając decyzję Komisji z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie działalności i zadań zewnętrznych oraz działalności zawodowej po opuszczeniu służby (C(2018)4048),
- uwzględniając komunikat prasowy Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) z dnia 17 września 2019 r. w sprawie oświadczenia Adama Farkasa o rezygnacji ze stanowiska dyrektora wykonawczego EUNB ze skutkiem od dnia 31 stycznia 2020 r.⁽⁴⁾,
- uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie nominacji dyrektora wykonawczego EUNB Adama Farkasa na stanowisko dyrektora generalnego Stowarzyszenia Rynków Finansowych w Europie (AFME) (O-000031/2019 – B9-0054/2019) oraz odpowiedzi udzielone przez Komisję w dniu 24 października 2019 r.⁽⁵⁾,
- uwzględniając odpowiedzi udzielone przez przewodniczącego EUNB podczas wysłuchania zorganizowanego przez Komisję Gospodarczą i Monetarną w dniu 4 listopada 2019 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) z dnia 23 sierpnia 2010 r. pt. „Zatrudnianie byłych urzędników instytucji publicznych: dobre praktyki w zakresie zapobiegania konfliktom interesów”⁽⁶⁾,
- uwzględniając dokument roboczy Transparency International 06/2010 zatytułowany „Uregulowanie prawne efektu »drzwi obrotowych«”⁽⁷⁾,
- uwzględniając projekt zaleceń Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w ramach dochodzenia w sprawie skargi 775/2010/ANA przeciwko Europejskiemu Urzędowi ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA)⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. 45 z 14.6.1962, s. 1385.

⁽²⁾ Dz.U. L 250 z 27.9.2011, s. 268.

⁽³⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/News/NEWS1210_11/NEWS1210_11_EN.PDF

⁽⁴⁾ <https://eba.europa.eu/adam-farkas-steps-down-as-eba-executive-director>

⁽⁵⁾ http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/O-9-2019-000031_PL.html

⁽⁶⁾ https://read.oecd-ilibrary.org/governance/post-public-employment_9789264056701-en#page7

⁽⁷⁾ https://www.transparency.org/whatwedo/publication/working_paper_06_2010_regulating_the_revolving_door

⁽⁸⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/recommendation/en/11089>

Czwartek, 16 stycznia 2020 r.

- uwzględniając pismo Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich do dyrektora Europejskiej Agencji Chemikaliów z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie wdrażania art. 16 regulaminu pracowniczego UE ⁽⁹⁾,
  - uwzględniając pismo Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich do dyrektora EUNB z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie wdrażania art. 16 regulaminu pracowniczego UE ⁽¹⁰⁾,
  - uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie publikowania informacji o byłych pracownikach wyższego szczebla w celu egzekwowania jednorocznego zakazu lobbingu i rzecznictwa: SI/2/2017/NF ⁽¹¹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego ustanawiającego przepisy i ogólne warunki regulujące wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich (Statut Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich) ⁽¹²⁾,
  - uwzględniając wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej (2019–2024) ⁽¹³⁾,
  - uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie instytucji i organów unii gospodarczej i walutowej: zapobieganie konfliktom interesów związanym z zatrudnianiem byłych urzędników instytucji publicznych (O-000048/2019 – B9-0001/2020),
  - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
  - uwzględniając projekt rezolucji Komisji Gospodarczej i Monetarnej,
- A. mając na uwadze, że art. 298 ust. 1 TFUE stanowi, iż „wykonując swoje zadania, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii korzystają ze wsparcia otwartej, efektywnej i niezależnej administracji europejskiej”;
- B. mając na uwadze, że art. 68 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 ⁽¹⁴⁾ stanowi, iż „do pracowników Urzędu, w tym do Dyrektora Wykonawczego i Przewodniczącego, zastosowanie mają regulamin pracowniczy, warunki zatrudnienia innych pracowników oraz zasady przyjęte wspólnie przez instytucje Unii do celów stosowania regulaminu pracowniczego i warunków zatrudnienia”;
- C. mając na uwadze, że w szczególności art. 16 i 17 regulaminu pracowniczego określają zasady dotyczące pracowników odchodzących z instytucji, w tym przepisy dotyczące zapobiegania konfliktom interesów;
- D. mając na uwadze, że dyrektor wykonawczy EUNB przyjął nominację na stanowisko dyrektora generalnego AFME od dnia 1 lutego 2020 r. i złożył rezygnację ze stanowiska dyrektora wykonawczego EUNB ze skutkiem od dnia 31 stycznia 2020 r.;
- E. mając na uwadze, że zarząd EUNB i Rada Organów Nadzoru podjęły decyzję o zatwierdzeniu zatrudnienia dyrektora wykonawczego EUNB na stanowisku dyrektora generalnego AFME; mając na uwadze, że Rada Organów Nadzoru podjęła decyzję o zastosowaniu dość łagodnych restrykcji wobec swojego dyrektora wykonawczego, które zdaniem EUNB rozwiązują kwestię konfliktu interesów wynikającego z przyjęcia przez niego nowego stanowiska w AFME; mając na uwadze, że restrykcje te mają zastosowanie do działalności prowadzonej w trakcie służby w EUNB i po jej zakończeniu;
- F. mając na uwadze, że podczas wysłuchania przed Parlamentem Europejskim przewodniczący EUNB podkreślił trudności w egzekwowaniu restrykcji odnoszących się do takiej działalności zawodowej byłych urzędników instytucji publicznych;

⁽⁹⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/80697>

⁽¹⁰⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/80699>

⁽¹¹⁾ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/report/en/110521>

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/info/files/political-guidelines-next-commission-2019-2024-union-strives-more-my-agenda-europe_pl

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego) (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

Czwartek, 16 stycznia 2020 r.

- G. mając na uwadze, że członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla, którzy opuszczają organy nadzorcze, nie otrzymują obecnie dodatku przejściowego;
- H. mając na uwadze, że sytuacje, w których dochodzi do konfliktu interesów z uwagi na zatrudnianie byłych urzędników instytucji publicznych i efekt „drzwi obrotowych”, stanowią powtarzający się problem i zostały one przeanalizowane i ocenione przez organy międzynarodowe i unijne, w szczególności przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i Europejski Trybunał Obrachunkowy;
- I. mając na uwadze, że takie przypadki efektu „drzwi obrotowych” dają grupom interesu możliwość nagradzania organów regulacyjnych za postawę w przeszłości, co stwarza pole do szkodliwych zachęt;
1. podkreśla znaczenie otwartej, efektywnej i niezależnej administracji europejskiej w całej UE, w tym instytucji, organów i agencji unii gospodarczej i walutowej;
  2. wyraża zaniepokojenie z powodu konfliktu interesów, który powstał w związku z mianowaniem dyrektora wykonawczego EUNB na stanowisko dyrektora generalnego AFME od dnia 1 lutego 2020 r.; zauważa, że zatrudnienie tego byłego urzędnika instytucji publicznej bez okresu karencji zagraża nie tylko reputacji i niezależności EUNB, lecz wszystkim instytucjom UE i całemu projektowi europejskiemu;
  3. przypomina, że przypadki nierozwiązanych konfliktów interesów mogą uniemożliwić nie tylko egzekwowanie wysokich standardów etycznych w całej administracji europejskiej, ale i wykonywanie prawa do dobrej administracji, co zagraża równym warunkom działania wymaganym do właściwego funkcjonowania jednolitego rynku;
  4. wzywa do skutecznego i spójnego stosowania regulaminu pracowniczego, w szczególności art. 16, w celu zapobiegania konfliktom interesów, zwłaszcza – lecz nie tylko – w odniesieniu do urzędników wyższego szczebla; podkreśla, że art. 16 umożliwia instytucjom UE odrzucenie wniosku byłego urzędnika o podjęcie konkretnej pracy, jeżeli restrykcje nie są wystarczające, by chronić uzasadnione interesy instytucji; podkreśla, że w przypadku A. Farkasa można było rozważyć zakaz bezpośredniego przejścia do AFME na podstawie art. 21 ust. 3 lit. b) decyzji Komisji C(2018)4048, gdyż AFME można postrzegać jako „stronę przeciwną”;
  5. obawia się, że często niemożliwe jest egzekwowanie warunków nałożonych na działalność zawodową byłych urzędników instytucji publicznych; w związku z tym zachęca instytucje i agencje UE, aby rozważyły stosowanie pełnego zakresu narzędzi udostępnionych zgodnie z art. 16 regulaminu pracowniczego;
  6. kwestionuje decyzję Rady Organów Nadzoru EUNB i zarządu EUNB umożliwiającą A. Farkasowi objęcie stanowiska dyrektora wykonawczego AFME; wzywa je do dokonania zmiany tej decyzji;
  7. zauważa, że chociaż doświadczenie w sektorze prywatnym może być cenne w pracy dla instytucji, do efektu „drzwi obrotowych” może również dojść przy zatrudnianiu w instytucjach publicznych osób pracujących wcześniej w sektorze prywatnym, gdy istnieje bezpośredni związek między byłym pracodawcą a nowym stanowiskiem w instytucji, oraz że może to zagrozić integralności instytucji UE i podważyć zaufanie obywateli do instytucji; w związku z tym podkreśla, że rodzi się potrzeba oceny sposobu, w jaki konflikty interesów mogą również wynikać z zajmowania pewnych stanowisk przed zatrudnieniem w instytucjach publicznych lub przed mianowaniem na stanowiska nadzorcze lub wykonawcze, oraz zaleca dalsze rozważenie tej kwestii;
  8. podkreśla, że sytuacje, w których dochodzi do konfliktu interesów z uwagi na zatrudnianie byłych urzędników instytucji publicznych i efekt „drzwi obrotowych”, są problemem wspólnym dla wszystkich instytucji, organów i jednostek organizacyjnych w całej UE i jej państwach członkowskich; podkreśla w związku z tym potrzebę opracowania jednolitych ram prawnych w celu skutecznego rozwiązania tych kwestii;
  9. odnotowuje pracę wykonaną na szczeblu międzynarodowym (OECD) dla zapewnienia zharmonizowanych ram zatrudniania byłych urzędników instytucji publicznych; odnotowuje prace prowadzone w tym celu na szczeblu UE przez Europejski Trybunał Obrachunkowy i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich; zauważa, że terminowe wdrożenie tych zaleceń mogłoby zapobiec podobnym problemom w przyszłości;
  10. podkreśla, że o ile doświadczenie zdobyte przez pracowników w sektorze prywatnym może być cenne dla organu regulacyjnego lub nadzorczego, organy i instytucje Unii powinny kierować się silnym etosem służby publicznej, aby jak najlepiej służyć obywatelom Europy;

Czwartek, 16 stycznia 2020 r.

11. wzywa Europejski Trybunał Obrachunkowy, aby przeprowadził kompleksową analizę podejścia organów i agencji unii gospodarczej i walutowej do zarządzania sytuacjami, w których mogłyby występować konflikty interesów; wzywa Europejski Trybunał Obrachunkowy do wskazania najlepszych praktyk;
12. wzywa Komisję, aby oceniła obecne unijne i krajowe praktyki w zakresie zatrudniania byłych urzędników instytucji publicznych z myślą o określeniu bardziej zdecydowanych środków zapobiegania konfliktom interesów pojawiających się w sytuacji, gdy urzędnicy wyższego szczebla organów UE rezygnują z zajmowanych stanowisk, aby podjąć pracę w sektorze prywatnym, lub gdy pracownicy sektora prywatnego są mianowani na stanowiska wyższego szczebla w organie UE; wzywa ponadto do uwzględnienia ustaleń Komisji przy rozpatrywaniu zharmonizowanych ram prawnych na rzecz zapobiegania konfliktom interesów przy zatrudnianiu byłych urzędników instytucji publicznych;
13. przypomina o podjętym przez Komisję na posiedzeniu plenarnym 24 października 2019 r. zobowiązaniu do dokonania przeglądu ram prawnych zatrudniania byłych urzędników instytucji publicznych; wzywa Komisję, aby w celu zapewnienia wysokich standardów etycznych wprowadziła zharmonizowane ramy prawne na rzecz zapobiegania sytuacjom konfliktu interesów przy zatrudnianiu byłych urzędników instytucji publicznych; podkreśla potrzebę dostosowania praktyki UE do standardów międzynarodowych; podkreśla, że takie same standardy powinno się stosować na szczeblu unijnym i krajowym;
14. wzywa Komisję, aby – w ramach przeglądu ram zatrudniania byłych urzędników instytucji publicznych – zdefiniowała konkretne obszary ryzyka, które mogą wymagać wzmocnienia, w tym rozszerzenie możliwości blokowania działalności zawodowej, oraz by rozważyła możliwość przedłużenia okresu karencji obowiązującego urzędników wyższego szczebla proporcjonalnie do konkretnego przypadku, w celu zapewnienia równego traktowania zgodnie z art. 15 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej; podkreśla, że wymóg ujawniania ex ante informacji o konfliktach interesów, o którym mowa w art. 11 regulaminu pracowniczego, powinno się stosować w sposób gwarantujący, że potencjalne konflikty interesów kandydata zostaną ujawnione wystarczająco wcześniej przed podjęciem przez niego pracy w organie UE; podkreśla ponadto, że wszystkie organy UE powinny publikować na swoich stronach internetowych przepisy wewnętrzne dotyczące rozwiązywania konfliktów interesów oraz rozważyć zalecenia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z 2017 r. dotyczące publikowania rocznych informacji wymaganych na mocy art. 16 ust. 4 regulaminu pracowniczego;
15. wzywa Komisję, aby rozszerzyła ten przegląd na konflikty interesów zaistniałe przed zatrudnieniem w instytucjach publicznych oraz by rozważyła możliwość wzmocnienia istniejących środków, takich jak obowiązkowe zbycie udziałów w przedsiębiorstwach podlegających instytucji, w której pracuje nowo mianowany urzędnik, lub mających kontakty z tą instytucją; wzywa także Komisję, aby rozważyła nowe rodzaje środków zapobiegawczych, takie jak obowiązkowe wyłączenie danego urzędnika z rozpatrywania spraw dotyczących byłego pracodawcy z sektora prywatnego;
16. uważa, że zakaz zmiany pracy w sytuacji, gdy dana osoba jest zatrudniona, a zakaz jest wystarczająco ukierunkowany i uzasadniony, nie stanowi naruszenia prawa do zatrudnienia;
17. zwraca uwagę, że w razie wprowadzenia dłuższych okresów karencji dla urzędników wyższego szczebla, którzy odchodzą z agencji, można również rozważyć możliwość przyznania im odpowiedniego dodatku przejściowego; podkreśla, że wypłacanie takich dodatków przejściowych kończy się w chwili, gdy dana osoba podejmuje nową pracę w okresie karencji;
18. wzywa Komisję, aby oceniła, czy właściwe jest, by zainteresowane agencje UE same podejmowały decyzję w sprawie egzekwowania przepisów dotyczących zapobiegania konfliktom interesów, oraz w jaki sposób można zapewnić spójne stosowanie przepisów; uważa, że w przyszłości niezależny organ ds. etyki zapowiedziany przez przewodniczącą Komisji Ursulę von der Leyen byłby najodpowiedniejszym organem do podejmowania decyzji w zakresie konfliktów interesu dotyczących pracowników instytucji UE;
19. sugeruje wszystkim posłom do Parlamentu Europejskiego oraz wszystkim przedstawicielom Komisji Europejskiej i Rady Unii Europejskiej, aby powstrzymali się od kontaktów z obecnym dyrektorem wykonawczym, jeżeli obejmie on na okres dwóch lat stanowisko dyrektora wykonawczego AFME; wzywa służby odpowiedzialne za wydawanie stałych (brązowych) przepustek do budynków Parlamentu, aby uważnie rozpatrzyły sprawę A. Farkasa z uwzględnieniem możliwości nieprzyznania mu takiej przepustki przez ten sam okres (dwa lata) w celu uniknięcia potencjalnego konfliktu interesów;
20. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu oraz Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich.